

פעילות בנושא שיוויון זכויות

השיעור מתאים מגילאי הגן ועד כיתה ב'

מידע להורה המתנדב: **רקע על רוזה פארקס ועל התקופה בה חיה**

רוזה פארקס נולדה בשנת 1913 בדרום ארצות הברית, בתקופה שבה שלטה במדינות הדרום מערכת חוקים שנקראה **חוקי ג'ים קרואו**. חוקים אלה קבעו הפרדה מלאה בין שחורים ללבנים – בבתי הספר, בתחבורה הציבורית, בבתי הקולנוע, במסעדות ובמקומות ציבוריים אחרים. לאנשים שחורים היו פחות זכויות, פחות אפשרויות, ולעיתים קרובות הם חוו יחס משפיל ואלים מצד השלטונות והחברה.

ב-1 בדצמבר 1955, בעיר מונטגומרי שבמדינת אלבמה, רוזה פארקס – תופרת פשוטה ופעילה למען זכויות אדם – סירבה לוותר על מקומה באוטובוס לאדם לבן, כפי שדרש החוק. מעצרה הצית חרם רחב על חברת האוטובוסים, בהובלת מרטין לותר קינג ג'וניור, והפך לסמל חשוב במאבק לשוויון זכויות בארצות הברית. רוזה פארקס הפכה לדמות מופת של אומץ אזרחי ושל מאבק שקט אך נחוש נגד עוול ואפליה.

איך להעביר את המידע לילדים:

אקריא לכם סיפור קצר ואז הייתי ממש רוצה לשמוע מה אתם חושבים ומה דעתכן ומה הדבר הנכון לעשות. אבל לפני שנקרא את הסיפור, קודם כל נבין מה הכוונה שיוויון בין אנשים?

הרי אנשים הם לא אותו דבר, הם שונים ושונות זה מזו, לא כולם. רוצים אותם דברים, לא כולם. חושבים אותו הדבר על כל מני דברים, כל אחד ואחת נראה אחרת, אוהבת לעשות דברים אחרים וכד'.

אז מה זה בעצם שוויון בעיניכן?

אם צריך אפשר להסביר:

זכויות – הדברים שמותר לנו לעשות

חובות – הדברים שחייבים לעשות או דברים שאסור לנו לעשות. והחוקים חלים על כולם בדיוק באותו אופן.

לשאל את הילדים: יש דברים שאתם חייבים לעשות בבית או בבית ספר ויש דברים שאתם זכאים לעשות?

אם השיעור הוא בבית הספר: נגיד, שיעורי בית, אתם חייבים לעשות נכון? זה יהיה הוגן אם יגידו שמהיום רק הילדים הגבוהים חייבים לעשות שיעורי בית אבל כל הילדים הנמוכים לא חייבים?

אם אצל ילדי הגן: מה אם יגידו שרק שהילדים עם התלתלים לא מסדרים את החצר בסוף היום, וכל האחרים כן? זה הוגן? איזה זה יגרום לכם להרגיש?

היום נספר סיפור על אישה מיוחדת מאוד, שחיה מזמן אבל אנחנו מספרים עליה עד היום כי היא היתה אמיצה מאוד ובזכותה ובזכות נשים ואנשים כמוה העולם השתנה.

קוראים לאישה **רוזה פארקס** ובתקופה שהיא חיה עדיין לא היה שיוויון לכולם. לחלק מהאנשים היה מותר לעשות דברים, שלאנשים אחרים היה אסור.

לספר את הסיפור

אם יש את הספר, ניתן להקריא אותו עכשיו בכיתה וגם תו"כ הסיפור לתת לילדים לקרא מהשלטים שבתוך הספר.

אם אין את הספר אפשר לספר על רוזה פארקס באופן הבא:

רוזה פארקס הייתה אישה שחורה שחיה בארצות הברית לפני בערך 70 שנה. באותה תקופה, אנשים שחורים ולבנים לא היו שווים – אפילו באוטובוסים היו חוקים נפרדים.

יום אחד, רוזה עלתה לאוטובוס אחרי יום עבודה ארוך. היא ישבה במושב שלה, ואז הנהג אמר לה לקום כי גבר לבן עלה. אבל רוזה החליטה לא לקום. היא ידעה שזה לא הוגן.

רוזה נעצרה והכניסו אותה לבית הכלא, אך לאחר שיצאה מן הכלא, המשיכה להאבק בחוסר ההוגנות, השיוויון והצדק אשר היו קיימים בארצה (ארצות הברית), והמעשה שלה גרם לאנשים בכל המדינה לחשוב מחדש על החוקים האלה. אנשים רבים יצאו להפגין, ובסוף החוק השתנה.

דיון קצר עם הילדים (שאלות פתוחות):

- למה לדעתכם רוזה בחרה לא לקום?
- איך היא הרגישה באותו רגע, לדעתכם?
- האם פעם הרגשתם שמשהו לא הוגן? מה עשיתם?
- איך אפשר להיות אמיצים גם בלי לריב?

להעביר את הדיון אל החיים שלהם:

- זה הוגן שתמיד אותם הילדים יסדרו וירימו בסאות?
- או שתמיד אותם הילדים יקבלו ממתק או מתנה?
- הם זה פייר שתמיד אותם ילדים יחליטו מה עושים כשנפגשים או שצריך לתת לכולם?
-

הסיפור מסתיים במשפט:

"רוזה ידעה מי היא, אדם כמו כולם, שווה לא פחות מכל אחד אחר, והמאבק שלה עוד לא הסתיים."

מה הכוונה במשפט: איזה מאבק של רוזה לא הסתיים? ולמה?

פעילויות עם הילדים:

- אפשר להציע לילדים לכתוב **על שלטים או דגלונים בנושא השוויון**.
- על הדגל אפשר שכל ילד יכתוב: **מה זה שוויון בשבילי?**
- **משחק תפקידים:** ילד אחד "רוזה", אחד "נהג", והשאר "נוסעים" – ואז מדברים על איך כל אחד מרגיש.

משפט מסכם להורה/מנחה:

"גם מעשה קטן יכול לשנות עולם שלם. לפעמים אומץ שקט חשוב יותר מצעקה גדולה."

נושא נוסף לדיון אם יש זמן – אדיבות לעומת שוויון:

אפשר לשאול מי נסע באוטובוס והאם קמו עבור מישהו: קשישים, עיוורים, הורים עם תינוקות, נשים בהריון – אנשים הזקוקים לסיוע.